18 13

DISSERTATIONE INAUGURALI

MORBOS IN-CONGRUOS,

DIVINO ANNUENTE NUMINE

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

FRIDERICO WILHELMO,

REGNI BORUSSICI ET ELECTORATUS HÆREDE SERENISSIMO.

SUB PRÆSIDIO

FRIDERICI HOFFMANNI,

MED. ET PHIL. NAT. PROFESS. ET MEDICI REGII.

HOSPITIS ET PRÆCEPTORIS SUI MAXIMOPERE VENERANDI

PRO DOCTORIS GRADU,

Placido eruditorum examini ſubmittit

horis ante & pomeridianis

D. Martii MDCCII.

M. CHRISTIANUS Röper/

Halberſtad. Sax.

HALAE MAGDEBURGICAE,

Literis Chriſtiani Henckelii, Acad. Typogr.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

MORBIS INCONGRUIS.

PROOEMIUM.

X profundo creatarum rerum ſcrutinio immenſam divini artificis ſapientiam clarisſimis eluceſcere documentis nemo niſi qui plane hoſpes in phyſicis eſt, in controverſiam vocabit. Quemadmodum autem omnis artificii ratio ac eſſentia in certo verſatur ordine ad certum finem tendente, ita etiam nulla creatura eſt præſertim ex animantium genere, ubi non mirabilis ac perfectisſimus ordo à Deo, qui ipſe ſummus ordo eſt, omnisque ordinis Autor collocatus deprehendatur. Et quo perfectior eſt creatura, eo major ordo, & ordinis ratio conſpicitur, unde corpus humanum præ omnibus aliis machinis & organis mirabile Divini artificii exemplar nobis ſiſtit atque exhibet. Ordinis autẽ naturam ſi quis quærit, ille nihil aliud eſt, quam certa partium ratione numeri menſuræ & ponderis proportio, ſtructura, connexio; qua integra &

ſalva reſultant inde effectus ſeu motus ſecundum naturam, id eſt, ordini iſti congrui: Turbato autem vel impedito hoc ordine, turbantur inde regulares & ordinati iſti motus & præternaturales eveniunt. In homine ex naturali partium conſtitutione actiones naturales vitales & animales proveniunt in quarum debito exercitio conſiſtit ſanitas. Verum enim vero ſicuti corpus humanum ratione ætatum, ratione mixtionis ac temperiei humorum, vitæ quoque generis, aeris, & hæreditariæ diſpoſitionis multum differt, adeo ut hujus partes non ejusdem ſint ſtructuræ, magnitudinis, figuræ, & ad motum habitudinis: ita etiam pro harum rerum differentiâ actiones non ſunt ejusdem valoris, ejusdem virtutis ac naturæ effectus morboſi. Et cum actiones ſecundum naturam dependeant a proportione magnitudine, robore ſtructura, temperie partium corporis, ita etiam læſæ actiones ſive morbi ex eodem fonte ducuntur ac derivantur. Habet itaque quævis ætas quodvis temperamentum corporisque habitus mechanicam ac neceſſariam quandam diſpoſitionem ad certum morbum, qui quando correſpondet huic diſpoſitioni ſolet vocari congruus & conveniens, incongruus autem vocatur, qui non fluit ex tali diſpoſitione morboſa humorum, quæ certis temperamentis ætatibus correſpondere ſolet, unde vocatur incongruus & cauſam magis violentam & plus a ſtatu ſecundum naturam recedentem deſignat. Cum itaque non levem in praxi medica diſtinctio inter morbos congruos & incongruos habeat uſum, dudum id monente Magno *Hippocrate S. 2. aph. 34.* nihilominus in recentiorum ſcriptis pauca hujus doctrinæ reperiatur mentio, placuit ſpeciminis loco hoc argumentum enucleatius paulo evolvere, & inprimis

mis incongruorum morborum historiam ac rationes tradere, quod ut in emolumentum proximi cedat, Deum humillimis precibus veneramur.

§. I.

PRimus & omnium optimus qui solide & recte recensuit & tradidit historiam affectuum cuivis tempori atque ætati congruorum, est ipse Magnus noster Hippocrates, cujus *liber III. aphorism.* pene totus in hoc argumento occupatissimus est, & maximopere omnibus practicis commendandus, ut vel ex hoc unico liquidissime appareat, quanta sapientia ac notitia veræ pathologiæ instructus fuerit judiciosissimus vir, cujus unicus in scriptis fuit scopus, ut naturam humanam præcipue in individuo, facto respectu ad multas causas externas cognosceret, & inde habitudinem morbosam eliceret, imo prudenter prædiceret. Sique ullo ponderoso argumento veritas mechanicæ medicinæ & philosophiæ stabiliri potest, certe occasionem amplam præbet doctrina, quam tradit in dicto libro Hippocrates de morbis ex certa ætate, tempestate, anni tempore profluentibus, ubi manifesto conspicimus, causas illas externas physicas ex necessitate mechanica agentes tantum jus ac potentiam habere in corpus nostrum ut ordinatos motus turbare in œconomia animali ac pervertere possint.

§. II.

Merito autem statim sub limine hac occasione quæstio occurrit non levis momenti brevibus saltim discutienda, quare si quævis ætas, sexus, habitus corporis, clima, anni tempus, hæreditaria dispositio, vitæ genus, suos peculiares & quasi sibi proprios foveat ac sustentet

morbos, non plus ægrotent homines, sive morbos plus quam fieri solet experiantur, cum sæpius contingat plures per totam vitam nullo periculoso conflictari morbo. Hujus problematis solutioni inservit hoc, quod quoniam non una res v.g. sola ætas vel temperamentum ad certum morbum dispositionem secum gerat, sed plura sint nempe sexus, vitæ genus, aër, quorum quodvis peculiarem habitudinem & dispositionem ad hanc vel illam intemperiem custodiat, inde fit, ut cum causæ hæ similis effectus & naturæ rarius in uno individuo conspirent sive conveniant, rarius etiam homines afficiantur morbis, utut enim v.g. ætas juvenilis inclinet ad impetuosos sangvinis motus humorum calorem atque acredinem & hinc ad febres ardentes, hæmoptises, febres biliosas, quod si tamen temperamentum non cholericum sed phlegmaticum adsit, sique alimenta non multum caloris & acredinis recondentia assumantur, clima quoque temperatum sit, juvenis ille tales morbos ad quos ratione ætatis dispositus est non experietur, & sic quoq; illud valet in cæteris, nã certe non una causa remota, quæ tantum disponit, non necessitat, sufficit ad morbi genesin, sed plures in eundẽ finem, inq; eundẽ scopũ, conspirare debent, id est, si ætas juvenilis concurrit cum temperamento cholerico, si insuper accedunt alimenta calida, æstus, corporis nimia exercitatio, utiq; dicti morbi exspectandi sunt; ut etiam vel ex hisce sapientissimus Benedicti Creatoris ordo conspici possit, qui in eo versatur, ut cum corpora inter mille res invicem repugnantes & contrarias degunt, nihilominus noxas ex-

inde

inde ſentiant pauciores, dum unius cauſæ vis alteram extremam temperat ac moderatur.

§. III.

Sed ut ad inſtitutum noſtrum revertamur, placet primo diſpoſitionem corporis in quavis ætate & hinc morbos breviter ſtrictimque tradere, una ſtatim annectendo morbos rariores dictos incongruos. Nempe in infantili ac puerili ætate partes muſculoſæ & fibroſæ nimis ſunt teneræ, motus langvidus eſt & quoniam copioſo egent ob corporis nutritionem alimento, multæ ſuperfluæ humiditates & impuritates in corpore colliguntur præſertim ſi nimiis cibis ſaginantur. Copioſæ hæ humiditates viſcidæ lentæ dulces, ſi motu tandem auctiori propter varias externas non modo ſed & internas cauſas aucto expelluntur, variæ ægritudines reſultant, quapropter aphthæ, achores capitis, vomitiones, tuſſes, aurium & oculorum defluxiones, diarrhææ, ulcera, faciei puſtulæ, variolæ purpura perquam familiares ſunt ætati infantili, item tumores glandularum colli, lumbrici, ſtranguriæ, calculoſæ quoque in veſica concretiones, ſique humores acredinem concipiunt, tormina epilepſia frequentisſime infeſtant tenellam hanc ætatem, & hi recenſiti affectus ætati huic congrui ſunt. Incongruus itaque illis morbus eſt, qui non ex ſuperfluo humido oritur, ſed ex principio quodam acri ſalino fixo in lympha contento, utpote ubi humidum exſuperat ſalia minus ferociam ſuam exercere poſſunt. Eſt itaque talis morbus e. g. arthritis & podagra. *Hippocrates aph. XXX. ſ. 3.* ſcribit; puer podagra non laborat ante veneris uſum, ratio procul dubio hæc eſt, quod tunc temporis, quando pubertas accedit corporis magna fit mutatio

tatio, robuſtior ac validior fit motus, major etiam calor, vox fit magis ſonora, unde etiam tunc acriores evadunt humores ſique delibatisſimus ſuccus roſcidus lymphaticus ſeminalis, qui ſpirituum pabulum eſt, partiumque ſolidarum alimentum ſubducitur, imbecillis tota natura redditur, impuritates ſalſæ colliguntur, & inter articulorum interſtitia ſubſiſtentes cruciatus efficiunt. Quod ſi itaque puer ante uſum veneris prolabatur in talem affectum, merito dicitur incongruus, & indicat magnam acredinem humorum&imbecillitatẽ nervearum partiũ, quæ vel à parentibus vel ab ingenti vitio ob errata commiſſa ipſi fuit ingenerata. Obſervationes autem, ubi pueri podagra laborant, hinc inde exſtant, & conſulenda eum in finem *eſt Hagendornii hiſtor. medico-phyſic. XXVI. cent. III. it. Salmuth. obſervatio LIII. cent. 3.* qui puerum octennem podagra affectum annotavit. Faciunt quoque hujus rei mentionem *M. N. C. D. I. A. VIII.* ubi trium ſubjectorum in tenella ætate conſtitutorum fit mentio, alterius pueri, XII. annorum, alterius filiolæ quadriennis & tandem puellæ XVI. annorum. *Hollerius in comment. ad dictum aphoriſmum* ſcribit; Vidimus natos tantum decem annos laboraſſe. Ipſe meminit *Excell.* Dn. Præses juvenis generoſi, qui in XII. ætatis anno horrenda laboravit podagra & chiragra & quidem tophoſâ, & per multos annos cruciatus maximos expertus eſt, qui tandem Lipſiæ anno XVIII. fatis ob vehementiam affectus ceſſit.

§. III.

Sangvinis ejectio per hæmorrhoides virilis & ſenilis ætatis ordinario eſt affectio, ipſius etiam Hippocratis *aph. XXX. l. 3.* teſtimonio, ipſaque experientia, per nares

enim

enim experiuntur magis profluvium pueri & adolescentes, ratio hujus rei hæc est, quod excretio sangvinis per venas sedales à motu ejus impedito per abdominis viscera & inde facto infarctu distensione & subsequente spasmodica contractione, quæ ordinariò fere præcedere solet sanguinis effusiones, dependeat. Qui impeditior sanguinis circulus per mesenterium & intestina ordinario in omnibus subjectis, ita maxime debilis est in senibus provectioris ætatis hominibus præsertim hypochondriacis. Pueri autem sanguinem exsuperantem per nares magis solent excernere, quoniam respectu aliarum partium corporis proportio capitis nimis magna in iis est, dum abeo totum robur membris accedit reliquis, unde etiam vasa majora & ampliora in capite existunt quare ad caput si in reliquis partibus ejus circulus est impeditus ruere solet magno impetu. In viris autem & senibus contrahuntur potius partes superiores vel strictiores evadunt, abdomen autem crescit & vasa ampliantur, quocirca extraordinarius & plane incongruus est huic ætati fluxus hæmorrhoidalis. Sique res est illustranda exemplis, evolvi possunt *M.N.C. D.III. A.IV. obs. V.* ubi *Cl. Franckus de Franckenauv.* hæc scribit; Puer 8 annorum æstate hæmorrhoidalem fluxũ cum ingenti sanguinis excretione patiebatur. Verum sequenti autumno quartana corripiebatur ultra tres menses, methodicè exhibitis remediis paulo post convaluit. Legenda quoque est observatio *in M. N. C. d. 1. A. VIII. p. 42.* ubi duorum puellorum hæmorrhoidib9 correptorum mentio fit, ut & ibidem *D. II. A. IX. obs. 124. p. 216. Frommannus in Tract. de hæmorrhagiis p. 1. probl. 28.* tubicinis cujusdam filiolum duorum annorum, quod mirandum est, hæmorrhoidibus

B fluen-

fluentibus & cæcis laborantem describit, pluresque alios *Daniel Matthiæ in obs. med. num. XIV.* memorat. Novimus insuper adolescentem Halberstadiensem civem qui patre natus est hypochondriaco & hæmorrhoidali fluxui assveto qui omni mensis spatio hæmorrhoides large fluentes non sine noxa experitur, in cute simul apparentibus maculis vulgo **Leber Flecken/** qui disparuere accedente fluxu hæmorrhoidali: similem historiam *Vid.* apud *Panorollum obs. XLVII.* Ita quoque hic locorum illustrissimi viri filius cum ageret quartum annum binis vicibus sanguinem per alvum excrevit, & postea per duos annos conquestus est de dolore in dextro hypochondrio gravativo, sanus de cætero & floridissimus. Septimo ætatis anno corripitur variolis, succedebat febris intermittens erratica & tandem lenta, a qua non poterat liberari sed convulsione gravissima accedente moriebatur.

§. IV.

Apoplexia ordinario morbus est senum vel provectioris ætatis hominum, dudum id quoque animadvertente *Hippocrate S. VI. aph. 57. it. S. 3. aph. 31.* Hac corripi solent plethorici vel serosioris qui sunt naturæ, facilius enim in hac ætate sanguis nimis densus spirituascentia orbatus propter cerebri imbecillitatem ac toni relaxationem ibi hæret stagnat vasaque disrumpit, vel secessionem seri parit. In puerili autem ætate cum sanguis satis tenuis fluidus & spirituosus sit, non tam facile sistitur in circulo vel hæmorrhagias efficit internas, nihilominus testatur experientia quandoque, utut rarius, apoplecticum morbum cadere in ætatem teneram, talem in filia 4 annos agente notavit *Hagendorn. C. 1. obs. XXXII.* hæc per intervalla auditus difficultate laboravit inque som-

nnm

num semper fuit proclivis, & cum aliquando patris ædes repetere volebat, fortissima apoplexia in via corripitur, ut antequam fores domus paternæ attingere potuisset, animam tenellam exhalaverit. Ita etiam idem autor hemiplexiam in puella memorat, quæ vero pristinæ sanitati fuit restituta. Deinceps *Binningerus cent. IV. obs. IV. p. 371.* apoplexiam in juvene observavit. *Amatus Lusitanus cent. 7. curat. med. 139.* paralyseos in puero meminit.

§. V.

Catameniorum fluxum circa tempus pubertatis fœminas tantum pati, ordinarium & regulare est, quoniã tunc temporis sanguis purus incipit abundare & naturam ad motus & contractiones stimulare. Non tamen ignota sunt exempla ubi ante statum tempus ordinarium menses prodierunt. Ita *Tulp. in obs. med. l. III. obs. XXXVI.* meminit filiolæ quadrimæ cujusdam, cui in octavum usque ætatis annum fluxere menstrua; Accidit forte, pergit, ut illis suppressis omnis ipsorum sanguis conversus sit in caput, producens illic dolorem dentis, mox autem sordidum ac sinuosum ulcus gingivarum, & tam pertinacem maxillæ inferioris cariem, ut non nisi tardissime potuerit ulceris cavum carne iterum impleri. *Vid. quoque Theod. Kerckringius. obs. anatom. LXXXVII.* Puellæ quoque sexennis menstruatæ mentio fit *in Misc. N. C. d. II. A. V. obs. LXXVIII.* quam Excell. Wedelius observavit, ut varii lusus, inquit, circa mensium fluxum occurrunt, & millena exempla idiosyncrasias, ita idem speciatim quoad tempus eorundem, serius vel ocyus contingit. Anno 1684. consultus sum de puella nobili, quæ sextum ætatis ingressa annum a tribus mensibus menses erat experta, cæteroqui bene valens, sed tenerrimæ texturæ.

Causa sine dubio extraordinariorum ejusmodi casuum quærenda est vel in ipsa Massa sangvinea, vel utero ejusque poris ac vasis. In tenerioribus facilius onerosus status sanguinis accidere potest, facilius ad porosas uteri partes decumbere & ab elatere ejusdem expelli. Textura corporis & sanguinis symbolisant; quando vero semel iterumque exoneratio facta est, natura ordinis & loci amans illuc amandat superfluum, ubi id convenientius invenit. Curationis cardo in eo consistit, ne temere fluxus sistatur, vel motus naturæ, quousque εὐφόρως procederet interturbetur, dedimus hoc in casu tincturam martis cum succo cydoniorum extractam; *Hæc Wedelius.*

§. VI.

Quoniam hactenus de morbis qui infantili ac puerili ætati minus conveniunt, verba fecimus, placet quoque hoc loco mentionem facere perversæ inappetentiæ, quæ picæ nomine venit, hæc uti notum est ordinario gravidis fœminis vitio phantasiæ ob cacochymici sangvinis abundantiam affectis peculiaris esse solet. Attamen prostant exempla, ubi non modo ætas fœminina sed & sexus masculinus hoc malo fuit afflictus. Ita in *M. N. C. d. III. A. 11.* mentio fit puellæ quæ nondum pubertatis annos attigit, cretam tamen iterum iterumque devoravit, leucophlegmatia demum tamen correpta. Picam ac malaciam puerorum insinuavit *Simon Schulzius D. I. A. VI. obs. 143.* ubi alter puer terram nigram cum appetitu, alter eandem materiam ingessit postea vero cum terræ hujus amplius non posset particeps fieri cretam comedit. De pica hæreditaria vid. *Horstius l. 4. obs. medic. de morbis visc.*

Con-

Concoct. obs. V. conferantur quoque observationes *Mich. Febrii A.I.D.IV. obs. 38. it. Hagendorn. cent. III. obs. 95.*

§. VII.

Ordo jam postulat ut speculemur etiam eas ægritudines, quæ juvenes & viros quandoque extra ordinem exercent, eorumque corporibus ac naturis minus aptæ ac congruæ sunt. Ex horum censu autem locum inveniunt maxime omnium variolæ & morbilli. Notum est hos ipsos proprie competere infantibus ac pueris, utpote hi ipsi ad fermentativam quasi sangvinis resolutionem & salis excrementitii ex ejus contextu sequestrationem propter humidi exsuperantis copiam admodum idonei sunt, & quoniam in hac ætate sal acre causticum à succorum lentore temperatur, insuper & fibræ cutaneæ ac musculosæ relaxatæ ac flaccidæ sunt, hinc minus periculi alunt, & lenioribus symptomatibus ordinario stipatæ sunt, quam in ætate juvenili & virili, quocirca perperam agunt illi parentes, qui infantes ac pueros eo tempore quo grassari hæc lues solet, ab omni contagio sollicite præservant ac custodiunt, imo in alia loca non infecta fugiunt, ut malum avertant, quo fit ut nihil aliud agant, quam quod eos tantum in ipsorum damnum ac perniciem reservent in ætatem juvenilem vel virilem quæ minime respondet huic affectui, siquidem juvenes non modo intemperantiæ magis dediti sunt, & sanguinem admodum sulphureum calidum in venis fovent, qui vim ac efficaciam principii morbosi plus auget verum etiam fibræ artuum magis sunt strictæ rigidæ, tensæ, hinc major oritur dolor inflammatio adeoque convulsio & febris.

§. VIII.

Multo magis autem mirandum eſt, ſi ſenes infantili hoc morbo inficiantur, nec pauca hac de re proſtant exempla, quorum perpauca ſaltim allegabimus. Variolas in vetula quadam notat *D. Joſephus Lanzonus Miſcell. N. C. d. II. A. X.* quæ ita ſe habet, Ego, inquit, Anno MDCXCI. M. ſeptembri vidi fœminam ſeptuaginta & duorum annorum variolis in magna copia correptam, quæ in ſeptimæ diei principio mortua; exitiales adeoque fuerunt propter ſenectutem, id eſt vires inſufficientes, depravatos & cacochymicos humores, & ſpirituaſcentiæ ſanguinis & roboris partium ſolidarum debilitatem ac defectum, unde non poteſt non morbus hic breviſſimam ludere tragœdiam. Similes obſervationes me legiſſe memini apud *Franciſc. Ignatium Thiermairium L. I. conſil.* Monialem ſeptuaginta annorum variolis laboraſſe, identidem apud *Cornel. Stalpart. Van der Wiel Tom. II. obſ.* Memorabile tamen eſt, quod nonnunquam etiam ſenectus contagio inficiatur, cum undiquaque in libris medicis ſenes a contagio præſertim varioloſo liberos evadere uno ore conſentiant, miranda tamen eſt hiſtoria, quæ recenſetur in *M. N. C. D. II. A. V. Append. p. 44. obſerv. LXXIV.* Civis quidam honeſtus annum agens LXI. filiolam triennem variolis tunc decumbentem matre abſente reponit in lectum ſuum & ex amore paterno dormituram pectori propius admovet. Paucis inde diebus fœdæ efflorüere variolæ. Quæ tamen paulo poſt datis alexipharmacis propulſæ fuerunt ægro in integrum reſtituto. Variolis identidem mortuum ſenem ſexagenarium notavit eadem Academia Curioſa *D. II. A. IV. p. 82. in annexis literis.* Circa ſenum morbos in-

con-

congruos coronidis loco ridiculum pene aſt memorabile exemplum apponere decet de ſene quodam centum & octodecim annos nato, cujus mentio fit *in M. N. C. D. II. A. III. obſ. XV. p. 57.* cui dentitio integra obtigit in ſenectute, eademque ſymptomata vigilias, inſignes dolores capitis & maxillarum, quæ pueris & infantibus dentitionis, tempore familiaria ſunt, paſſus eſt, adeo ut viſus fuerit ſupremum obire diem, paulo poſt tamen ineffabili cruciatu dentes omnes ipſi ſucceſſive ſunt enati, ut ipſos tam ſuperiores quam inferiores margaritarum inſtar candidiſſimos videndos præbuerit.

§. IX.

Menſtruorum fluxus ordinario incipit ab anno decimo quarto, & durat ad 49 & 50ſimum annum. Incongruum itaque & irregulare plane quid eſt in fœminis, ſi menſes plane non fluunt, & eorum plenaria fiat emanſio. Talismodi exempla non raro occurrunt in praxi, ubi tamen probe notandum, quod plerumque tales fœminæ non modo ſint ſteriles, ſed & nunquam bona ac proſpera fruantur valetudine, & ad morbum cachecticum, phthiſicum, febremque lentam admodum inclinent. Incongruum etiam quid eſt, ſi hic fluxus ſtatim deſinat anno quadrageſimo, & ante ordinarium tempus, naſcuntur exinde varia pathemata hypochondriaco-hyſterica à ſangvine circa uterum & meſenterium congeſto, exitumque non inveniente, ubi Venæ ſectio moderata prudenter inſtituta martialia blandaque diſcutientia egregiam navare ſolent operam. Extraordinarium etiam quid eſt, quandocunque hic fluxus ſangvinis ad ſexageſimum

imo

imo septuagesimum & ultra perseverat, ita mentionem faciunt *M. N. C. D. II. A. VI. obs. 15. p. 305. Hildanus cent. 2. obs. 61.* meminit fœminæ cui menstrua ad annum usque septuagesimum octavum ætatis ordinarie profluxerunt. Quo anno cum ab ordine discedere & inordinatius prodire cæpissent, in febrem continuam incidit. Cum vero natura per criticam expulsionem sese in crus sinistrum exonerasset, exorta est inflammatio dolor maximus cum gangræna. Ex qua paucos post dies Coloniæ, pie ac placide e vita discessit. Fuerat matrona illa sanguinea robusta & morbis parum obnoxia, interim tamen sterilis. Tale exemplum vid. quoque apud *Timæum à Güldenklee Libr. IV. Cas. XIV.*

§. X.

Inter incongruas excretiones referenda quoque venit, quando fœminæ loco fluxus sanguinis per uterum eruptionem cruoris per venas hæmorrhoidales experiuntur, & talia exempla non admodum rara sunt. *Ipse Heurnius aph. 2. S. 3.* Novi, inquit, mulieres, quæ mensium vice hæmorrhoides fundebant. Memorabile quoque est quod scribit Wedelius *M. N. C. D. I. A. III. obs. XXII.* Anno hoc, inquit, consuluit me rhedarii aulici conjux 66. annorum, faciei colore ad viriditatem vergente (quod experimento *Foresti* pathognomonicum est signum hæmorrhoidibus laborantium) Hæc mihi retulit se & olim mensibus non minus fluentibus, hæmorrhoidum fluxum passam esse, & etiamnum eodem laborare, licet naturalis mensium terminus dudum cessaverit cum dorsi & hypochondrii sinistri dolore, sanguinem ut plurimum esse atrum, & cum saltu non raro exire instar siphunculi quo factum est, ut sæpe nimium eundem experta sit, &

vires

vires labantes adstrictionem urserint. Ejusdem valoris exempla quoque legi possunt *in Act. Haffniens. Thom. Barthol. P. 1. observat. LXXXI. item Solenandr. consil. medic.* Eleonoram Reginam Galliarum & Comitissam Waldecciam fluxionem menstruam pariter ac hæmorrhoidalem passas fuisse *Fernelius Consil. XXXIX. memorat, it. Eph. G. D. I. A. IV.* Mensium & hæmorrhoidum fluxum alternatim factum *vid. Ibid. D. II. A. V. Appendic. obs. LXXX. it. Schenck. L. 4. observ. 273. ex Kentmanni literis.*

§. XI.

Podagra morbus est sexus masculini non autem fœminini, testante id quoque *Hippocrate S. 6. aph. 29.* dum ait: *Mulier podagra non laborat nisi ipsi menstrua defecerint.* Quemadmodum enim magnum mulieri adversus omnes morbos præsidium est excretio menstrua; ita etiam eadem defendit hanc ab arthriticis & podagricis insultibus, utpote hi affectus plerumque oriuntur ex copia sanguinis impuri tartareis acribus salibus referti. Generatur autem hic ipse in naturis ob veneris & Bacchi usum intemperantiam vel malam corporis ex parentibus dispositionem imbecillioribus in quibus propter motum tardiorem & infirmiorem cruditates multæ accumulantur, hinc per evacuatoria superflua & excernenda non ejiciuntur; quandocunque autem natura sese exonerat singulis mensibus a colluvie superflui sanguinis, necesse est, ut reliquus cruor eo melius circulari & a salsedine acri tartarea depurari possit, unde in fœminis sanguinis ejectio dum plethoram imminuit, intemperies, multasque impuritates, & ex iis varias profluentes ægritudines avertit. Nihilominus quando vita mulierum ad luxum & libidinem convertitur, sicque natura mirum debilitatur atque

impuritates ſanguini & lymphæ nimium ingenerantur, podagrâ, antequam menſes deficiant, laborant fœminæ. Ob id *Seneca* in quadam Epiſtola invehitur in mulieres Romanas, quod ſua vitæ ratione immoderata & intemperante fecerint *Hippocratem* mendacem. Notatu dignum exemplum proſtat apud *Solenandr. S. V. conſ. I.* ubi fœminam viduam veneri ac luxui nimium litantem podagra correptam fuiſſe meminit, quæ diæta ſtrictiori imperata podagrico dolore non fuit amplius tentata. Diætam neglectam in mulieribus, arthritidis ſive podagræ cauſam ſubminiſtraſſe inter alia commonſtrant obſervationes, quas collegit *Hagendornius Cent. III. hiſtor. XXIII.* qua memorat matronam nobiliſſimam quadragenaria majorem toto corpore præſertim oſſibus prætumidam eſſe, & cum doloribus artuum, compreſſione pectoris, febricula per menſis unius ſpatium afflictam fuiſſe. Cauſam innuit fuiſſe ſacchari abuſum, quod crudum nonnunquam imo cibo ac potu immixtum ingeſſit. Quod tamen cum interdiceretur, ſalva poſtmodum ac immunis ab hoc malo permanſit. *vid. id. Autor. l. c. obſ. XXIV. Item Miſcell. N. C. D. I. A. VI. p. 208.*

§. XII.

Sexui fœminino familiaris quoque eſt vomitus cruentus ſeu ſanguinis puri, non rarius viſitur in praxi propter diuturnam menſium retentionem circa ordinarium fluxus tempus absque omni periculo excretio ſanguinis per vomitum. *Timæus* von *Güldenklee in Caſ. Med. L. IV. Cap. XIV.* meminit cujusdam nobilis Matronæ XL annorum, quæ retento ultra biennium fluxu menſtruo ſingulis menſibus circa ultimam lunæ quadraturam copioſiſſimum ſanguinem vomitu rejecit, & hæc

cum

cum a Chirurgo ſanguinem ſiſtentia exhibita erant, peſſime ſeſe ab ipſorum uſu habuit. Et notabile eſt, quod ſcribit autor, quod cum nullis remediis fluxus menſium reſtitui potuiſſet, duraverint hi vomitus citra ullum valetudinis incommodum, usque ad quadrageſimum octavum annum, quo ſponte deſierunt, valetudine corporis deinceps variis morbis ſubinde tentata, ut plerumque deficientibus per ætatem menſibus fieri ſolet. Ita notabilis quoque eſt hiſtoria, quam refert *Joh. Rhodius cent. 2. obſ. 64.* dum Batavii duas fœminas vixiſſe tradit, alteram Deo dicatam, cœlibē alteram, quæ imminenti fluxu menſium pridie ſanguinem absque incommodo rejecerint, imo vomitum præſenſerint, quem ſi medicus cohibere tentaret, varia ſuboriebantur ſymptomata ipſo vomitu ſublato. Eadem ſanguinis excretio per vomitum in viris plus monſtri vel periculi alit, plane enim incongrua illis ipſis eſt, & ſæpiſſime ipſis lethalis; plerumq; enim non modo cruor per vomitum ſed & per alvum aterrimo colore tinctus ejicitur, & tunc morbus niger *Hippocratis* vocatur, de quo *vid. diſſert. ante annum habitam ſub Præſidio Excell. Dn. Præſidis.*

§. XIII.

Non poſſum non hac data occaſione percurioſam hujus affectus hiſtoriam proxime annotatam recenſere. Ante menſem ſervus Viri Illuſtriſſ. per multos años infirma gaudens valetudine & coloris in facie pallidi iter pronuper faciens per pedes, motu nimium calefecit corpus, domum reverſus conqueritur de torminibus abdominis, anxietatibus; nocte augentur hæc ſymptomata, & ſubſequitur vomitio puriſſimi ſanguinis ultra duas menſuras, mox adeſt animi defectio, virium collapſus & ſom-

nolentia perpetua, facies similis moribundo, pulsus adhuc salvus, aliquot horis elapsis in tali statu existens per alvum rejecit ingentem humorũ copiam picei coloris; nulla remediorũ efficacia poterat reduci ad mentem, sed nocte subsequente moriebatur. Altero die aperiebatur cadaver, sed quod mirum dictu & vix credibile apparet, nam per dies saltem duos ægrotavit & mortuus fuit, tam abominabilis putridus fœtor afficiebat nares adstantium ut nulla ratione emendari vel corrigi potuerit, & cunctis fere gravem dolorẽ in capite reliquerit; Cujus notatu digni phænomeni ratio procul dubio fuit quod vasa exceptis venis in abdomine, mesenterio & omento, sanguine penitꝰ fuerint exhausta, ille ipse autẽ in ventriculi cavitatem & intestini ilei dimidiam partem colon & rectum fuerit exoneratus, ubi fermentativa motione subactus, fœditissimũ hunc exspiravit odorem. Notabile insuper fuit, quod liẽ in convexa parte instar chartæ albæ apparuerit, membrana existente durissima callosa ad minimi digiti crassitiẽ, hepatis dimidia pars erat constricta ac dura, rami majores venæ portæ angusti & contracti, & quod curiosum aspectu fuit, in venis splenicis multi varices seu tumores sanguine coagulato infarcti conspiciebantur, omenti quoque & intestinales venæ turgidæ erant sanguine, inque ventriculo non vasa brevia sed in fundo ejus capillares gastrœpiplöicæ arteriæ apertæ sanguinem dimiserunt. Duodenum autem & jejunum ut & dimidia pars ilei bilioso succo multo scatebant, alba apparebant, reliqua autem intestinorum portio plumbeo colore tincta videbatur in eorum cavitate existente aterrimo succo. Ratio quare non extravasatus fuerit sanguis in superioribus intestinis, hæc mihi videtur, quod hæc intestina interiorem

tuni-

tunicam villoso-glandulosam crassam possident, per quæ non facile sanguis erumpere potest, reliqua autem teneriori, quæ ex facili perrumpi potest, vestita sint. Plerumque autem si vomitus cruentus in sexum masculinum cadit, hypochondria non esse sana ac salva indicium est.

§. XIV.

Dicendum etiam quid est de excretionibus sanguinis incongruis ratione viarum. Accidit quandoque ut viri per ipsum virile membrum sine mictione sanguinem emittant, tale exemplum observavit olim in typographo Mindensi *Excell. Dn. Præses* qui omni trimestri spatio talem passus est fluxum quandoque ad unam mensuram, ante hunc fluxum experiebatur immanes dolores in inguine in femoribus, & in perineo, vir erat sanguineo-melancholicus, sedentariæ vitæ, vinum autem largius bibebat. Ex aliis quoque egregium est exemplum, quod *Eph. N. C. D. II. A. VI. observ. LXXXIII.* subnectit *Georgius Franckus*, Septuagenarius, inquit, Dn. D. Houst, se vidisse olim Sedani in patria lanionem, mihi retulit, qui singulis mensibus per urethram sanguinem reddidit purum. Quod in vulgus cum emanaret, abhorruit a viro, nemoque deinceps carnes ex ejus macello cöemere voluit. Vid. quoque *Thom. Bartholinus cent. V. histor. XXXIII.* Quemadmodum autem ex mensium stagnatione contingere solet quandoque vomitus sanguinis, ita etiam hæmoptisis menstrua, tunc temporis quando menses solent fluere, exercet quandoque mulieres. Tale exemplum non ita pridem occurrebat *Excell. Dn. Præsidi* cum fœmina rustica XL annorum per tres annos insignem aluit hæmoptisin singulis mensibus accedebat, & quod notabile fuit

cum mensium fluxu, pauco tamen ipso, & cum semel fuit gravida, emansit etiam per tussim cruenta excretio. Postea vero ab infante libera rursus eodem modo & per easdem vias reversum est malum, quo in hodiernum diem adhuc divexatur. *Petrus Salius comment. in Hippocr.* scribit se observasse laudabilis habitus mulieres tempore mensium naturali proportionatam mensibus sanguinis quantitatem per tussim ex creare, quod & *Nicol. Cheneau* simili experientia corroborat. Meminit quoque insuper *Exc. Dn. Præses* puellæ octodecim annorum, quæ in tibia ulcus gerebat cacöeticum, per hoc singulis mensibus effluxit in notabili quantitate sanguis, pauco per uterum transeunte, imo reperiuntur hinc inde annotata exempla, ubi ipse hic sanguis per mammarum foramina, per vulnera, per urinariam vesicam prodiit non sine euphoria, qua de re consuli potest *Kerckring. obs. LXXXV. & LXXXVI. Pechlinus obs. 38. Timæus. l. IV. c. XII. Riverius. Cent. II. obs. LXIII. Amatus Cent. 2. curat. 21. Rhodius cent. III. obs. LI. Panorolli Pentecost. II. obs. 4.*

§. XV.

Superest jam ut brevibus eos nunc attingamus morbos, qui anni temporibus non respondent. Egregie hoc argumentum tractat *Hippocrates s. III.* & quidem *aphorismo* dum scribit *8vo*, certis temporibus & suam tempestivitatem servantibus certi & tempestivi ac judicatu faciles morbi fiunt & ad judicandum difficiles, adeoque si incongrua sunt tempora anni, incongrui etiam fiunt morbi, hi enim efficientium causarum naturam potissimum sequuntur, & sunt fere ejusmodi, cujusmodi est ipsum tempus, nam ubi inconstans est annus, & unius temporis anni natura transit ac degenerat in alteram,

natu-

natura redditur infirma, inæquibilis est sanguinis motus, transpiratio, morbi fiunt instabiles, non servant suas periodos, nec edunt signa tempestivæ coctionis, mali sunt judicii, facile recidivant, & graviora sociantur symptomata. Ita superioribus annis cum æstates utplurimum frigidæ humidæ ac pluviosæ fuerunt, febres putredinosæ, exanthematicæ, purpuratæ, petechiales, pediculares, epidemicè per aliquot annos grassatæ sunt; Talis enim aëris status imbecillem naturam efficit, id est, labefactat motum sangvinis, transpirationem impedit, multasque serosas excrementitias sordes colligit, unde dispositio sangvinis & humorum ad putredinem inclinat. Febres putridæ tempore autumnali & hyemali solent esse familiares, exquisitæ autem tertianæ cholericæ, & ardentes cum vomitu, alvi profluvio stipatæ ordinarii ferventis solis & æstus morbi sunt. Et sicuti ver saluberrimum est & minus exitiosum, cum vires ibi robustæ, spirituascentia ab aëre subtili sereno temperato augeatur, hinc etiam morbi hac tempestate excitati periculo vacant, magis salubres sunt, & melius multo ac facilius obsecundant medicamentis: Pessimum itaque indicium est, si tempore vernali grassentur morbi, v.g. febres, variolæ, morbilli, malignitatis symptomatibus stipati, & difficilius convalescunt & vires recuperant ægri, hæc universa enim ingentem deflexionem temporum superiorum autumni nempe ac hyemis à statu sibi debito congruo significant.

§. XVI.

Tertianæ febres sunt ordinario vernales, & hæ etiam saluberrimæ, & proficiscuntur à biliosis copiosis

ſis ſordibus circa hepar & primas vias accumulatis, & valido naturæ motu ac impetu invadunt, hinc etiam celerius expulſa & diſcuſſa materia hoſtili finiuntur. Si hæ ipſæ eveniunt autumno cum natura ibi ſit imbecillior, humor autem tunc vitioſus craſſior & fixior longe diuturnioris & difficilioris curationis ſunt, adeo ut longe aliud prognoſticon in vernalibus, quam in autumnalibus tertianis aliisque intermittentibus febribus valeat: Hinc *Sydenhamius* vernales ab autumnalibus tota ſua natura & eſſentialiter diſtingvi ſcribit. Quartana *Hipppocratis aph. 22. ſ. 3.* autoritate & experientiæ teſtimonio morbus eſt ordinario autumni ſoboles & oritur ab humore maxime viſcido & acido in ventriculi glandulis, pancreate, hepate & vaſis meſaraicis hærente ac vitiato & poſtea ſangvini permixto, unde cum in autumno aëris conſtitutio humida & frigida ſit, elateris robore debito defraudata, langvidiores fiunt ſangvinis inteſtinæ & progreſſivæ commotiones, hinc difficilior eſt cauſæ febrilis vitioſæ reſolutio, & ex corpore excretio, incongruæ itaque dicuntur quartanæ æſtivæ, & indicant tunc hyemis & veris ſtatum inordinatum ac conditionem depravatam præceſſiſſe, rectiſſime monente *Hippocrate*, quartanæ æſtivæ magna ex parte breves ſunt. Caloris enim beneficio ſangvis craſſus facilius attenuatur & lenti tenaces humores excernuntur, calor enim multum adjuvat harum curationem, unde experientia conſtat diuturnas autumnales & hyemales non prius curatas fuiſſe, niſi acceſſu menſis Junii, quo ceraſa fiunt matura, unde vulgo perſvaſum eſt, ea ſanare quartanas, ſed bene monet *Hollerius in aphor. Hipp.* calor ſanationis cauſa eſt, non fructus ille.

§. XVII.

§. XVII.

Dysenteriam nulla anni parte magis nasci, quam ultima æstate & autumno, experientia constat, nihilominus & alia tempestate vere & æstate epidemicè non raro hunc morbum grassari obſervavit *Sydenhamius constitut. epid. ann. 1699. p. 215.* dysenteria, inquit, etsi morbus autumno maxime proprius nonnullos etiam vere & æstate infestabat, quandocunque enim ver autumno simile fit, frigida ac humida tempestate cælum implet, accedente æstu intensiori, ac facto motu sanguinis intestino fortiori, non potest non ejusmodi morbos in medium proponere, hyems enim cacochymia & impuris salsis humoribus corpus humanum implet, donec ver & æstas accedente calore ac humida constitutione & corporis singulari dispositione ea quæ hactenus accumulata sunt resolvat exsuscitet ac moveat. Autumnus æstati similis quanta creet incommoda humano generi, sat sufficienterque hactenus fuit obſervatum, præsertim alvi fluxus, febres varii generis calidæ, genitalium putredines & pustulæ miliares æstivo tempori congrui morbi grassantur & hominum maximam partem adfligere assolent. Conferatur hanc in rem *Ramazini observ. meteorol. & epid. Mutinens. constitut. it: Sydenh. constitut. epidem. it: Eph. Barometric. meteorolog. constitut. Hallens. à Dn. Præside* ante annum exhibitæ.

§. XVIII.

Dissimilis etiam vocari solet morbus ratione habitus corporis, quando nempe carnosus & obesus tabe vel phthisi corripitur. Ordinario macilenti teneræ constitutionis homines & cholericæ temperaturæ tabido & phthisico morbo detinentur, quoniã in iis sunt acriores succi &

nutritiæ laudabilis materiæ major defectus, obesi autem & pleni succorum ad tumores œdematosos & hydropem magis inclinant, quoniam in iis tardior est humorum evolutio, hinc major & facilior proclivitas ad stases obstructiones serique extravasationes. Quod si itaque obesus sit phthisicus, indicium est eum ingentem passum fuisse laudabilium humorum & spirituum deperditionem a causa nimis violenta: Nec minus si macilentus sit hydropicus designat magnam decessionem factam a statu naturali. Tandem inter dissimiles morbos non immerito referendum est, quando vir robustus alias sanus rarius ægrotans morbo gravi afficitur, unde non vanus vulgi metus est, periculosius decumbere robustos quam debiles, indicium enim est, magnam violentiam esse causæ morbificæ, cui robur ac vigor naturæ, qui in motu consistit, non poterat resistere.

§. XIX.

Tandem de usu morbi congrui & incongrui quædã superaddere, nõ supervacaneæ operæ vel laboris esse arbitror; Instar omnium sit *Hippocrates, qui aph.34.l.2.* scribit. *In morbis minus periclitantur, quorum naturæ ætati & habitui & tempori congener est magis morbus, quam quibus nulla ex parte est consentaneus.* Ad hunc *aphorismum Doctissimus Heurnius* commentatur hæc, videtur, inquit, prima fronte absurdissimus hic aphorismus, & qui minime omnium demonstrari possit, nam quoties ad exitiosam vim morbi accesserit naturæ consensio, periculosissime se habere debet æger. Ut si tabidus natura (quales hi quibus alarum more scapulæ in dorso prominent, nam pectus his angustum est) in tabem inciderit maxima ex parte moriuntur ex *Hippocratis* sententia ubi ait, moriebantur,

quo-

quorum natura vergebat ad phthisin, item adolescens calidissimus si in calidissimam febrem inciderit, quomodo non potest periculosissime laborare? cum malum malo cumuletur, & ad intemperiem ipsam calidam accesserit morbosa intemperies calida, hæc omnia, inquit, solvo unica ratione, quod morbi pares magnitudine, causa, symptomatis & curandi opportunitate facilius curantur in iis quibus sunt congeneres quam in aliis, habitum enim extra naturæ lineam non grandem significant. Et utique quamvis neque morbi consensionem ex similitudine habentes cum natura morborum non sint sine periculo, attamen non tantum illud ipsum est, quam quod conjunctum habent ii morbi qui proveniunt ex causis nullam vel paucam cognationem alentibus cum ætate, humorum dispositione, tempore anni, corporisque animi. Ponamus, inquit Hollerius in eundem aphor. duas febres ardentes, unã, quæ sit genita hieme, alteram, quæ æstate. Quæ orta est hieme, (cum causa violenta magis sit) periculosior erit ea quæ æstate, ut in qua causa sit minus violenta, & quæ magis tempori cognata sit quam illa. Videmus etiam porro experientia, Anglos & Scotos magis febre ardente periclitari, quoniam eorum naturæ non est familiaris quam nostræ. Certissimum etiam hoc quod lues venerea in Anglia, Scotia & regionibus septentrionalibus longe sit rebellis & difficilioris sanationis quam in Gallia, Italia, & regionibus percalidis, adeo ut attendendæ etiã sint in hisce rebus regiones quarũ quædam sanando morbo plus vel minus favent, utpote lues venerea, quæ a fixioris & corrosivioris corruptivæ indolis principio oritur, ubi corpora sunt rara molliora humidioris habitus corporis, quam ubi corpora sunt strictiora, humores

 fluxilio-

fluxiliores & immobiliores. Notabile eſt porro, quod in regionibus perfrigidis polo ſeptentrionali vicinis læſiones & percuſſiones in capite minori periculo ſtipatæ ſint, quam ſub temperatiori & calido climate, ubi leviter capite percuſſi in convulſiones apoplexiam vomitus & paralyſes incidunt. E contra minimæ læſiones externæ factæ in artubus in regionibus frigidioribus facile degenerant in ſphacelum, apud nos neutiquam. Ratio nulla alia eſt, quam quod cranium frigidiores habeant durius, nos tenerius, & in illis impeditior ſanguinis circulus procedat, in nobis velocior. Ideoque ſi ex capitis percuſſione convelluntur ſeptentrionales populi, indicium eſt violentiſſimæ cauſæ externæ; Contra vero, ſi noſtrarum regionum incolæ in artubus ſphacelo corripiuntur, potentia etiam ingens cauſæ ſignificatur. At vero monendum hic quoque eſt, non morbos, præſertim ratione temporis quo fiunt, eſſe ſemper magis exitiales quam qui reſpondent cum indole temporum, habemus exemplum in quartanis, ipſius *Hippocr.* teſtimonio, hæc eſt morbus autumnalis adeoque in ſuſcipienda curatione magis renitens, ſi jam talis incidit extra ordinem in æſtatem ex ipſius etiam *Hippocratis* aſſertione brevior eſt, nam utut cauſam talis quartana habeat a naturali temporum ſtatu plane degenerem, non tamen ſequitur exinde, majus adeſſe periculum, nam revera æſtatis calor favet egregie diſcuſſioni & expulſioni humorum morboſorum.

FINIS.

NOBI-

NOBILISSIMO atque CLARISSIMO

DN. CANDIDATO.

S. P. D.

PRÆSES.

Ihil pulchrius, nihil ſalutarius eſt, quam virtutis cum eruditione conjugium. Virtus intelligitur amor rectæ rationis, quæ fundamentum omnium virtutum nempe affectuum regimen complectitur, ſicuti enim hoc actionum humanarum elegantiſſimum prœmium: ita ſibimet miſeria ac pœna eſt affectuum incontinentia; hæc ſi comes eſt eruditionis, ipſam plus damnoſam quam ſalutarem reipublicæ reddit. Quid enim intolerabilius, & perniciosius homine, qui affectuum impe-

tu

tu agitatur? Hic omne rectum consilium, omne remedium spernit, hunc effugere, hunc evadere artis est & prudentiæ. Nihil itaque magis commendare soleo iis, qui sacris literarum operantur, & maxime medicam artem didicerunt, quam prudentem vitæ modi & morum rationem: hi enim non domi sedere, sed cum pluribus conversari debent. Ex quo Te cognovi, CLARISSIME CANDIDATE, vixisti autem nobiscum per quatuor integros annos consvetudine nostra ac manuductione assidue usus, non possum non animum tuum placidum, nemini gravem, aliis facilem, laboribus autem minime cedentem laudibus condignis celebrare. Tu strenuè sine ullius temporis & argenti dispendio rarissimo ardore

&

& æſtimanda induſtria inſecutus es Bonas Artes, voluptatibus animos ſtudioſæ juventutis in devia ducentibus parum vel nihil tribuendo. Et certe non perſunctoriè & ſuperficiali labore ea quæ ſpectant veram theoriam ac praxin medicam, felicem conjunctionem veterum ac recentiorum, nec minus quæ curioſitate & utilitate ſe commendant, ſed ſolide ac perſtrenue tractaſti & familiaria tibi reddidiſti, ut omni jure Te idoneum ac dignum, qui decoris ac eruditis ingeniis diſtribuuntur, honoribus ſalutem ac cenſeam, nec niſi fructus uberrimi in Rempublicam inque proximum miſerum exinde poſſint redundare. Quod ſupereſt, Deum T. O. M. imploro, ut dignos tuis ſtudiis, auſibus laudatisſimis Patronos & beni-

gnam

gnam fortunam Tibi largiatur, quo eo felicius ſcopum, quem exoptas, poſſis aſſequi. Vale. Dabam e Muſeo VII. Calend. Aprilis MDCCII.

Congruit in Medicos, incongrua, congrua quæ ſit
Morborum ſpecies, ſcire, levare malum.
Pervigil iſte labor priſcis fuit, eſt quoque noſtris
Ingeniis dignus, FRATER AMANDE, ſcies.
Nam DUCE PRÆCLARO curis inſiſtis iisdem,
Gratulor hinc; Alii congrua cœpta probent.

Hæc ceu ſingularis amoris conteſtandi teſſeram FRATRI SUO SVAVISSIMO *pro* DOCTORIS *Gradu diſputanti Halam transmittere, eidemque perpetuam in medendo felicitatem apprecari voluit debuit.*

JOH. NIC. RÖPERUS,
Med. Doct. & Practicus Halberſtadienſis.

